

ПРОБЛЕМИ ГРОМАДСЬКОГО ТРАНСПОРТУ В УКРАЇНІ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

На сьогоднішній день існує проблема низької якості транспортного обслуговування населення. Низький рівень якості проявляється у недотриманні розкладу на маршрутах, збільшенні часу на транспортування з одного місця в інше, зниженні рівня навичок водіння, зниженні рівня культури водіїв та обслуговування пасажирів, зростанні цін, зниженні безпеки та комфортності перевезень, екологічності послуг тощо.

Нині спостерігаються великі проблеми з рівнем якості самого транспорту, більшість з них є застарілими та зношеними, потребують оновлення. Тому багато громадян незадоволені, що ціни зростають на перевезення, а якість послуг залишається на тому ж самому рівні, рухомий склад майже не оновлюється. Незадовільний рівень якості зумовлює низьку конкурентоспроможність послуг міського громадського транспорту.

Проблеми вітчизняних підприємств-надавачів транспортних послуг недостатньо вивчені науковцями, тому дане питання потребує подальшого вивчення, розробок та рекомендацій.

Сучасний громадський транспорт повинен, насамперед, характеризуватися соціальною ефективністю, що має проявлятися у наданні жителям країни транспортні послуги лише високої якості. Основний критерій якості, який повинен враховуватись надавачами транспортних послуг, є час, що витрачений на поїздку. Так, відповідно до державних норм у містах з населенням від 250 до 500 тис. сумарні витрати часу на проїзд від місця проживання до місця роботи для 90 відсотків громадян не повинні перевищувати 35 хв. [1].

Для нормального функціонування економіки України необхідною складовою є стабільна робота усіх видів транспорту. Однак, за останні роки погіршилося становище підприємств-надавачів транспортних послуг, знизилась прибутковість транспортних підприємств за рахунок зменшення обсягів перевезень, рухомий склад транспортних підприємств досягнув граничного рівня, тому виникає потреба у закупівлі нового транспорту та реконструкції, ремонті старого. На даний час ще не впроваджено певних технічних інновацій та технологічної модернізації, що призвели б до покращення становища на ринку транспортних послуг, не використовуються всі можливості транспортної галузі на зовнішніх ринках тощо [5].

Міський електротранспорт працює у 53 містах України. Протягом останніх шести років випуск трамвайних вагонів і тролейбусів на маршрути скоротився в середньому в 1,5 рази. Знизилась якість та культура обслуговування, погіршилась регулярність руху транспорту. На сьогоднішній день відбувається значна перевантаженість трамваїв та тролейбусів пасажирами внаслідок

зменшення насиченості транспортної мережі цими видами транспорту, через відсутність оновлення рухомого складу [3].

Найголовнішою причиною настання кризи міського електротранспорту є його збитковість, тому сьогодні в Україні використовують застарілі трамваї та тролейбуси, які експлуатувались щонайменше 30 років. Це є однією з причин неякісного обслуговування, тому що транспортні засоби характеризуються високою енергоздатністю, низькою надійністю, високою трудомісткістю їх обслуговування і ремонту. Саме через ці характеристики нашого транспорту пасажирів поважають сидати в такий «сучасний» транспорт і тим більше платити за такий сервіс [2].

Також значно знизився рівень якості пасажирських перевезень в автотранспорті, знизився рівень комфорту та безпеки. Автобуси та маршрутки також потребують оновлення і реконструкції. Суттєво зріс відсоток аварійності через вихід на ринок недосвідчених перевізників, які не мають відповідних знань стосовно безпеки обслуговування.

Отже, головними причинами кризи громадського транспорту є збитковість, система управління, недостатній професіоналізм, відсутність джерел фінансування для оновлення рухомого складу транспортних засобів тощо [4].

Однак, аби вийти з кризового становища, пропонуємо такі шляхи вирішення проблем громадського транспорту:

- підвищення якості та культури обслуговування;
- покращення соціальної політики;
- підвищення кваліфікації працівників;
- підвищення мотивації працівників, аби вони були зацікавлені в зростанні продуктивності;
- створення такого органу управління громадським транспортом, який мав би змогу повноцінно вирішувати питання функціонування транспорту на загальнодержавному рівні, а саме: здійснювати законодавче та нормативне забезпечення; реалізовувати єдину технічну політику (уніфікація технічних параметрів транспортних засобів, чітке формулювання умов роботи та вимог безпеки); проводити державний контроль за технічним станом громадського транспорту.
- зміна повноважень виконавчої влади різних рівнів щодо громадського транспорту, виходячи з принципу відповідальності та збалансованості прав (в першу чергу визначити роль держави, у тому числі здійснити впровадження ліцензування транспортних послуг);
- вилучення підприємства громадського електротранспорту з числа підприємств, що не підлягають приватизації.

Тому, дослідивши проблематику підприємств-надавачів громадських послуг, можна зробити висновок, що головною проблемою розвитку громадського транспорту в Україні є невідповідність сучасних вимог споживачів та якості наданих послуг. Пасажири, сідаючи в громадський транспорт, насамперед, бажають бути в безпеці, швидко доїхати до пункту призначення, аби рух транспорту був регулярним, поїздка була комфортною, екологічною, дешевою тощо. Перед транспортною мережею споживачі висувують вимоги

більш швидкого, безпечного та комфортного транспортування. Тому, аби підприємства громадського транспорту мали гарне майбутнє, їм потрібно надавати населенню лише якісні послуги. Зростання рівня якості послуг є дієвим засобом врегулювання інтересів різних сторін, а саме: перевізників, органів місцевого самоврядування, що зацікавлені в пріоритетному розвитку громадського транспорту в місті, та громадян - прихильників індивідуального транспорту.

Однією із заповорок сталого розвитку міст України є вдосконалення систем громадського транспорту з урахуванням вимог сучасності. Стратегія розвитку міського пасажирського транспорту повинна бути спрямована на досягнення високої економічної, соціальної ефективності роботи вітчизняних транспортних підприємств та забезпечення екологічної безпеки міст.

Список використаної літератури:

1. Газета по пасажирський транспорт «Омнібус» [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.omnibus.ru/uitp.html>
2. Гнедіна К.В. Громадський транспорт в містах України: проблема якості транспортних послуг [Електронний ресурс] / Г.В. Гнедіна. – 2009. – Режим доступу: <http://www.confcontact.com/2009kach/gnedina.php>
3. Міністерство інфраструктури України [електронний ресурс] / Режим доступу: <https://mtu.gov.ua/news/27947.html>
4. Правила надання населенню послуг з перевезень міським електричним транспортом // Затв . постановою Кабінету Міністрів України від 23 грудня 2004 року № 1735.
5. Ставничий Ю.А. Транспортные системы городов / Ю.А. Ставничий. - М .: Стройиздат, 1990. – 224 с.